

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund.

Den hidtidige danske øststøtteindsats har primært haft karakter af teknisk bistand i form af forstudier, videnformidling, uddannelse m.v. Denne er fortrinsvis givet til konsulentydelse og kun i begrænset omfang i forbindelse med finansiering af udstyrsleverancer m.v. Endvidere har der gennem IØ-fonden været adgang til at yde støtte til danske virksomheders investeringer i Østeuropa.

Herudover har der gennem eksportkreditfaciliteten for Central- og Østeuropa været mulighed for at yde eksportkreditgarantier i forbindelse med danske virksomheders eksport til Central- og Østeuropa. Ved deltagelse i infrastrukturprojekter i Central- og Østeuropa har ren garantigivning imidlertid oftest vist sig utilstrækkelig. Landene i Central- og Østeuropa har vanskeligt ved alene på kommercielle vilkår at tilvejebringe den nødvendige eksterne finansiering til gennemførelse af en række tiltrængte infrastrukturprojekter.

Ved ydelse af tilskud til hel eller delvis dækning af forrentningen af kreditbeløb, der garanteres under ovennævnte eksportkreditfacilitet, opnås, at der skabes større mulighed for gennemførelse af den nævnte type projekter m.v., samtidig med at projekterne reserveres til danske virksomheder.

Danske virksomheder har bl.a. på energi- og miljøområdet opbygget stor ekspertise og en teknologisk konkurrencedygtighed, der umiddelbart skaber et godt grundlag for en aktiv dansk medvirken ved genopbygningen af infrastrukturen i Estland, Letland og Litauen.

Den foreslåede ordning vil også give større mulighed for danske leverancer til EBRD's energiprojekter i de baltiske lande.

2. Ordningens udformning.

Ordningen foreslås administreret sammen med sektion 3 (østlandene) i eksportkreditordningen.

Ordningen foreslås udformet som et tilskud til hel eller delvis betaling af renter på lån/kreditter med

en indledende afdragsfri periode. Tilskuddet vil muliggøre, at der kan ydes en stort set rentefri kredit set med modtagerlandets øjne. Dette vil særligt tilgode se det forhold, at de østeuropæiske lande har et stort genopbygningsbehov, og at det vil tage nogle år, før der bliver afkast af investeringer i bl.a. infrastrukturprojekter. Lånet/kreditte og eventuel resterende forrentning forudsættes garanteret under eksportkreditordningens sektion 3.

Ordningen må udformes i overensstemmelse med OECD's consensusregler (Helsinki-pakken). Disse OECD-regler indebærer, at der ikke må ydes offentlig støtte til projekter, der under normale omstændigheder må antages at være kommercielt levedygtige, såfremt de finansieres på markedsvilkår. Det er i den forbindelse karakteristisk, at infrastrukturprojekter i Østeuropa næppe er kommercielt levedygtige ved en finansiering på markedsvilkår.

Endvidere skal gaveelementet være på mindst 35%, og støtte kun ydes til lande med en gennemsnitssindkomst pr. indbygger på under 2.465 US-dollars i 1990.

Helsinki-pakken indeholder desuden et aftaleafsnit om, at aftaleparterne skal undgå, at der ydes offentligt støttede kreditter til Bulgarien, Tjekkoslovakiet, Ungarn, Polen og Rumænien. På den baggrund og i lyset af prioriteringen af den danske øststøtteindsats foreslås ordningen begrænset til infrastruktureksport til de baltiske lande.

Med en årlig bevilling på 100 mio.kr. og et gaveelement på 35% vil ordningen årligt kunne deltage i finansieringen af leverancer i en samlet størrelsesorden på 250-300 mio.kr.

3. Øvrige forhold.

Lovforslaget er anmeldt til EF-Kommissionen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser.

Med henblik på at styrke eksporten til de baltiske lande vil der på Regeringens forslag til finanslov for 1993 under Industri- og Handelsstyrelsen blive indbudgetteret en bevilling på 100 mio.kr. til gaveelementet i ordningen.